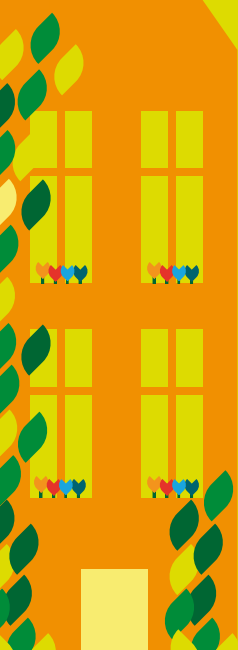

Wijkgroenagenda Velperweg e.o.

Januari 2026

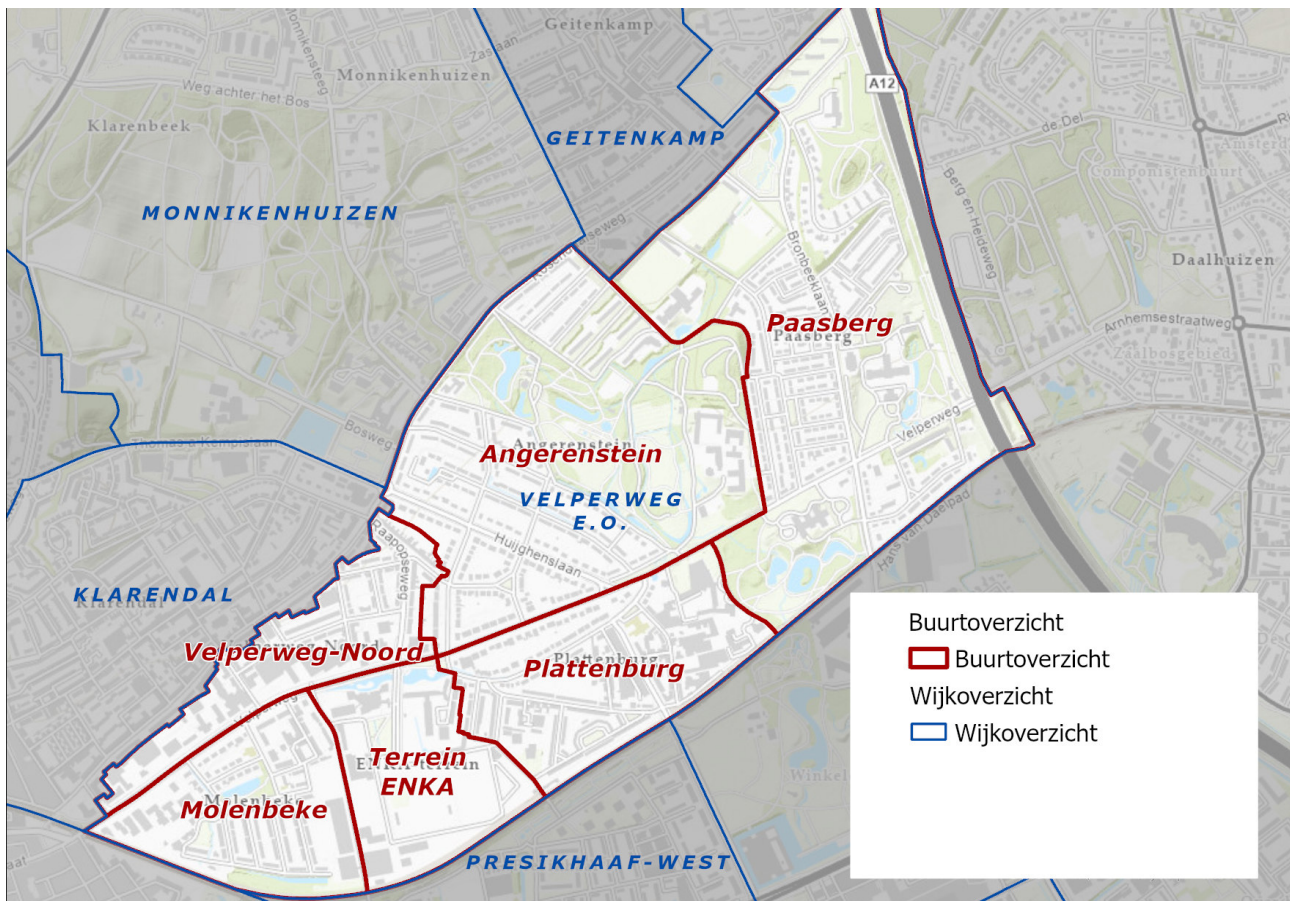
Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
Participatieproces	3
Leeswijzer	4
2. Achtergrondinformatie	5
2.1 Algemeen	5
2.2 Biodiversiteit	6
2.3 Klimaatadaptatie	6
2.4 Bestaande groene initiatieven	9
3. Actieplan 2025-2026	13
4. Ideeën en wensen die we nog niet uitvoeren	15
5. Wat kun je zelf doen?	16

1. Inleiding

Via de Wijkgroenagenda's betreft de gemeente Arnhem haar inwoners actief bij het klimaatadaptiever en groener maken van hun leefomgeving. De gemeente inventariseert eerst welke ideeën en wensen wijkbewoners hebben en faciliteert vervolgens de uitvoering ervan. In 2025 was de wijk Velperweg en omstreken aan de beurt. Deze wijk bestaat uit de buurten Molenbeke, Velperweg-Noord, Angerenstein, ENKA-terrein, Plattenburg en Paasberg.

De wijk Velperweg en omgeving bestaat uit zes buurten. (Bron: Gemeente Arnhem)

Participatieproces

De openbare ruimte in Velperweg e.o. is al behoorlijk groen en klimaatadaptief ingericht. Dat is recentelijk nog verder verbeterd via een aantal grote projecten. Zo is de Velperweg heringericht. Er is nu meer groen, schaduw en waterberging. Ook wordt het beekdal van de Paasberg geschikt gemaakt voor waterberging en meer toegankelijk gemaakt als park voor mensen uit de omliggende buurten. In Schaapsdrijf en omgeving, onderdeel van de buurt Plattenburg, wordt gewerkt aan een groenere openbare ruimte als onderdeel van de bouw van nieuwe woningen. En de Oude Velperweg gaat op zo'n manier heringericht worden dat er minder steen en meer groen terugkomt.

Vanwege bovenstaande heeft de gemeente vooral energie gestoken in het enthousiasmeren en inspireren van wijkbewoners om actie te ondernemen op hun eigen terrein, bijvoorbeeld in de tuin.

Voor de buurt **Paasberg** hebben we eerst kennis gemaakt met de Werkgroep Groen. Daarna zijn we in mei 2025 aangesloten bij een bijeenkomst op Landgoed Bronbeek die al vanuit de gemeentelijke afdeling energie werd georganiseerd. De opkomst was erg hoog, met meer dan 70 wijkbewoners.

Een volle zaal bij het lanceren van de Wijkgroenagenda aan bewoners in de Paasberg

In **Plattenburg** hebben we in april 2025 de Wijkgroenagenda geïntroduceerd bij het Bewonersoverleg Plattenburg. Omdat dit de buurt is binnen Velperweg e.o. met de grootste klimaatrisico's, hebben we sindsdien nauw contact met de Groengroep Plattenburg om te kijken hoe we hun ideeën in de openbare ruimte kunnen realiseren (zie actieplan).

Tot slot hebben we voor **de gehele wijk** in juni 2025 een Tuincafé georganiseerd (zie collage op de voorpagina). We hebben bewoners hiervoor uitgenodigd via een uitnodiging huis-aan-huis. Deze avond was bewust heel praktisch ingericht. Zo waren er excursies naar een groene tuin in de omgeving, konden mensen zich aanmelden om voordelig aan een regentonnenactie mee te doen en konden ze leren over moestuinieren. Er waren ongeveer 40 bezoekers.

Tuincafé: samen maken we Arnhem groener

Wil jij aan de slag met een groenere tuin, maar weet je niet goed waar te beginnen? Kom dan naar het Tuincafé.

Je krijgt inspiratie, handige tips en hulp van buurtgenoten en tuincoaches. Iedereen is welkom – van beginner tot tuinliefhebber.

Wanneer: Dinsdag 3 juni 2025
Waar: Café MOES, Beeldhouwerstraat 74, Arnhem
Tijd: 19:00 tot 21:00 uur (vrije inloop)

Heb je vragen over het Tuincafé? Stuur dan een e-mail naar groener@arnhem.nl of bel naar 026 377 5168.

Wat kun je doen bij het Tuincafé?

Regentonactie
Doe mee aan de regentonactie: vang regenwater op en gebruik het in je tuin. Meld je direct aan en krijg €100 groepskorting op een regenton.

MOESTuinieren
Stel al je vragen over moestuinieren en leer hoe je zelf groenten kunt kweken.

Help de Bij
Haal gratis bloemenzaadjes op om wilde bijen te helpen!

Tuïnexcursie
Ga mee op excursie en laat je inspireren door buren. Zij vertellen hoe ze hun tuin vergroend hebben en geven tips.

Tegel eruit? Boom erin!
Meld, met hulp, je tegels aan voor de Tegelophaalservice of meld je aan voor een boom voor maar €5.

Tuïnspeeldate
Krijg advies om je tuin toekomstklaar te maken (20 tot 25 minuten per tuin). Meld je hiervoor aan via www.arnhemklimaatbestendig.nl/tuinadvies

Uitnodiging voor het Tuincafé

Leeswijzer

Bent u benieuwd wat we concreet gaan doen in de wijk, ga dan direct verder naar Hoofdstuk 3, het Actieplan. In Hoofdstuk 2 staat meer achtergrondinformatie over de wijk.

In Hoofdstuk 4 staan de wensen en ideeën die (nu) niet gerealiseerd kunnen worden met een toelichting waarom niet. Bewoners, ondernemers en organisaties die zelf in actie willen komen kunnen tot slot in het laatste hoofdstuk vinden welke hulp ze hierbij kunnen krijgen.

2. Achtergrondinformatie

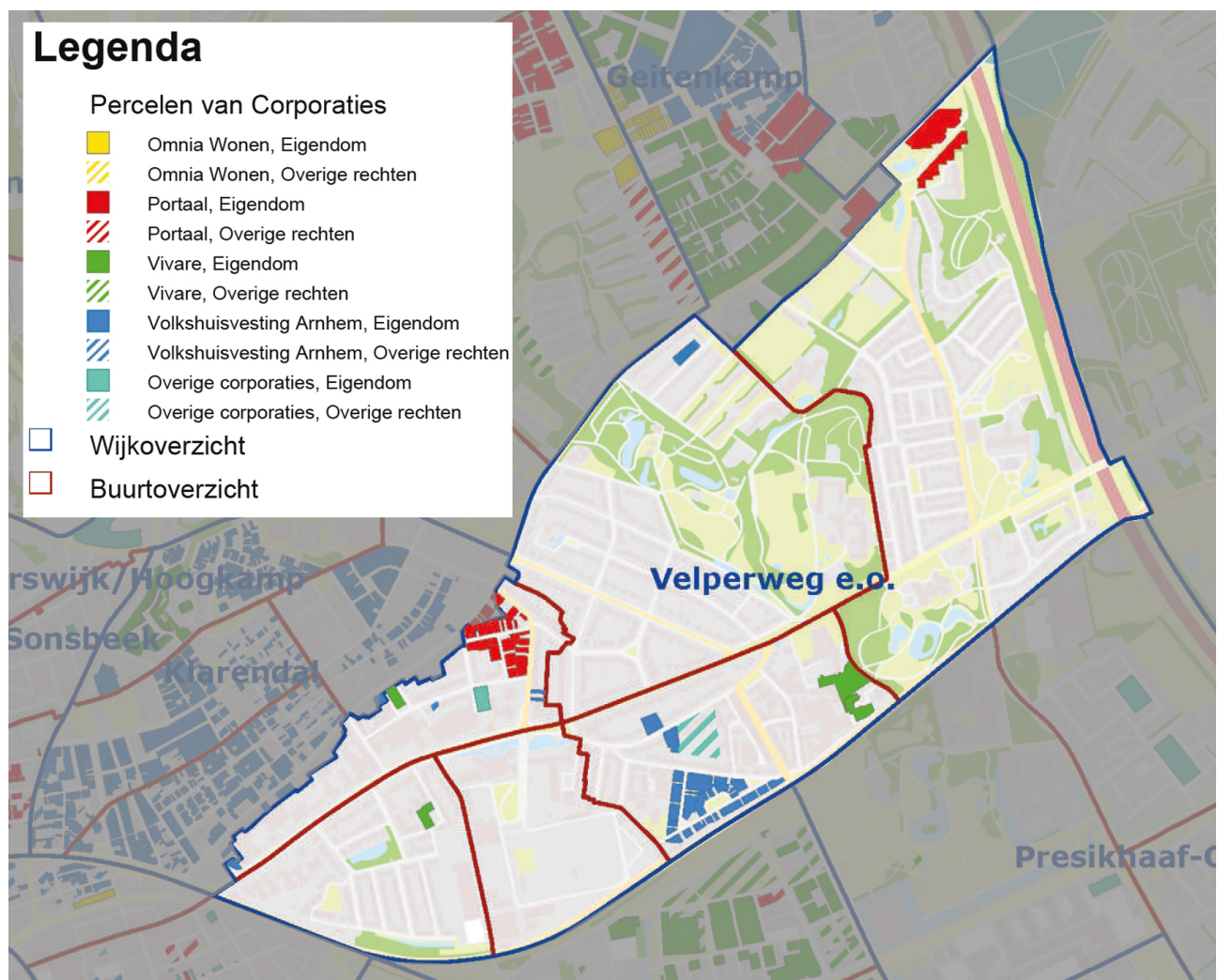
In dit hoofdstuk is algemene achtergrondinformatie te vinden over Velperweg e.o. Ook wordt een overzicht gegeven van de al bestaande groene bewonersinitiatieven in de wijk.

2.1 Algemeen

Velperweg e.o. is een behoorlijk groene wijk met veel parken, zoals Beek op de Paasberg, Park Sacre Coeur, Park Angerenstein en Insula Dei.

De wijk scoort op verschillende aspecten beter dan het gemiddelde van de gemeente Arnhem. Zo zijn de inwoners van Velperweg e.o. significant positiever over de fysieke omgeving dan gemiddeld in de gemeente Arnhem (kengetal 6,9 t.o.v. 6,3). Drie op de vier inwoners is bijvoorbeeld (heel) tevreden zijn over (het onderhoud van) de perken, plantsoenen en parken (76%) (bron: arnhem.incijfers.nl, 2023).

Meer dan de helft van de woningen bestaat uit koopwoningen (54%). Ruim een derde valt onder overige huur (34%). Slechts een klein percentage van de woningen is van woningbouwcorporaties (12%). Deze corporatie-woningen bevinden zich vooral in de buurt Plattenburg (Volkshuisvesting, Vivare) en in Velperweg-Noord (Portaal).

Percelen van corporaties in de wijk Velperweg e.o. (Bron: Gemeente Arnhem)

2.2 Biodiversiteit

Op sommige plekken in de wijken worden vogels en vleermuizen geholpen via speciale kasten. Zo is onderstaande vleermuizenkast te vinden aan de Maria van Gelrestraat. Deze is hier geplaatst door woningcorporatie Volkshuisvesting, als vervangende nestgelegenheid tijdens de verduurzaming van woningen daar. Maar ook steeds meer bewoners hangen nestkasten op aan de gevels, daarbij ondersteund en aangemoedigd door de werkgroepen (zie ook 2.4).

Een vleermuizenkast aan de Maria van Gelrestraat (Bron: Gemeente Arnhem)

2.3 Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie gaat over de thema's hitte, wateroverlast en droogte. We behandelen hieronder per thema hoe de wijk ervoor staat.

Wateroverlast

In de lager gelegen delen van de wijk hebben bewoners last van wateroverlast. Zo hebben bij de grote bui in 2014 inwoners en bedrijven aan en achter de Velperweg erg veel schade geleden. De Velperweg ligt namelijk onder aan de Paasberg en de Geitenkamp. Al het water kwam bij hoosbuien vanuit deze buurten naar beneden gestroomd. De Velperweg is inmiddels heringericht om dit in de toekomst te voorkomen. Ook komt er inmiddels minder water van de Geitenkamp af. Daar is namelijk bij het vervangen van de riolering ook ingezet op het zoveel mogelijk bergen van het regenwater in de wijk zelf door middel van de aanleg van grote opslagputten en vergroening.

Hittestress

In Velperweg Noord en het bebouwde deel van het ENKA-terrein is de meeste hittestress (rood; zie kaart links). Dit zijn ook gebieden met weinig groen (kaart rechts; zowel de tuinen als de openbare ruimte zijn hierin meegenomen). Ook de andere buurten zijn ondanks de aanwezigheid van openbaar groen, niet zo koel als gewenst (oranje: urgentie om verdere opwarming te voorkomen). Op de kaart is ook te zien dat de parken, zoals Beek op de Paasberg en park Angerenstein, voor veel verkoeling zorgen (lichtblauw).

Links: Hitte-Attentiekartaar Arnhem / Rechts: de hoeveelheid grijs per buurt (Cobra Groeninzicht, 2020)

3-30-300 regel

In Arnhem doen we ons best om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk buurten aan de '3-30-300 regel' voldoen. Dit zorgt voor meer biodiversiteit, verkoeling, en een betere mentale gezondheid van onze inwoners. Deze regel houdt in dat:

- iedereen vanuit de woning zicht heeft op 3 significante bomen;
- elke buurt voor minstens 30% boomkroonbedekking heeft;
- er binnen 300 meter van elke woning een fijne, koele, groene plek is.

Regel 3

Opvallend is dat er in de delen van de wijk met de meeste hittestress (Velperweg Noord en het bebouwde deel van het ENKA terrein) wel genoeg bomen te zien zijn. De verklaring hiervoor is dat voor het beperken van de warmte vooral de boomkroonbedekking belangrijk is, en die is hier onvoldoende (zie volgende kaart).

De buurt Plattenburg verdient de meeste aandacht als het gaat om de 3-regel: een groot deel van deze buurt scoort ondermaats. Ten oosten van de Wichard van Pontlaan ligt er binnenkort een kans om hier wat aan te doen, als onderdeel van de herontwikkeling van Schaapsdrift.

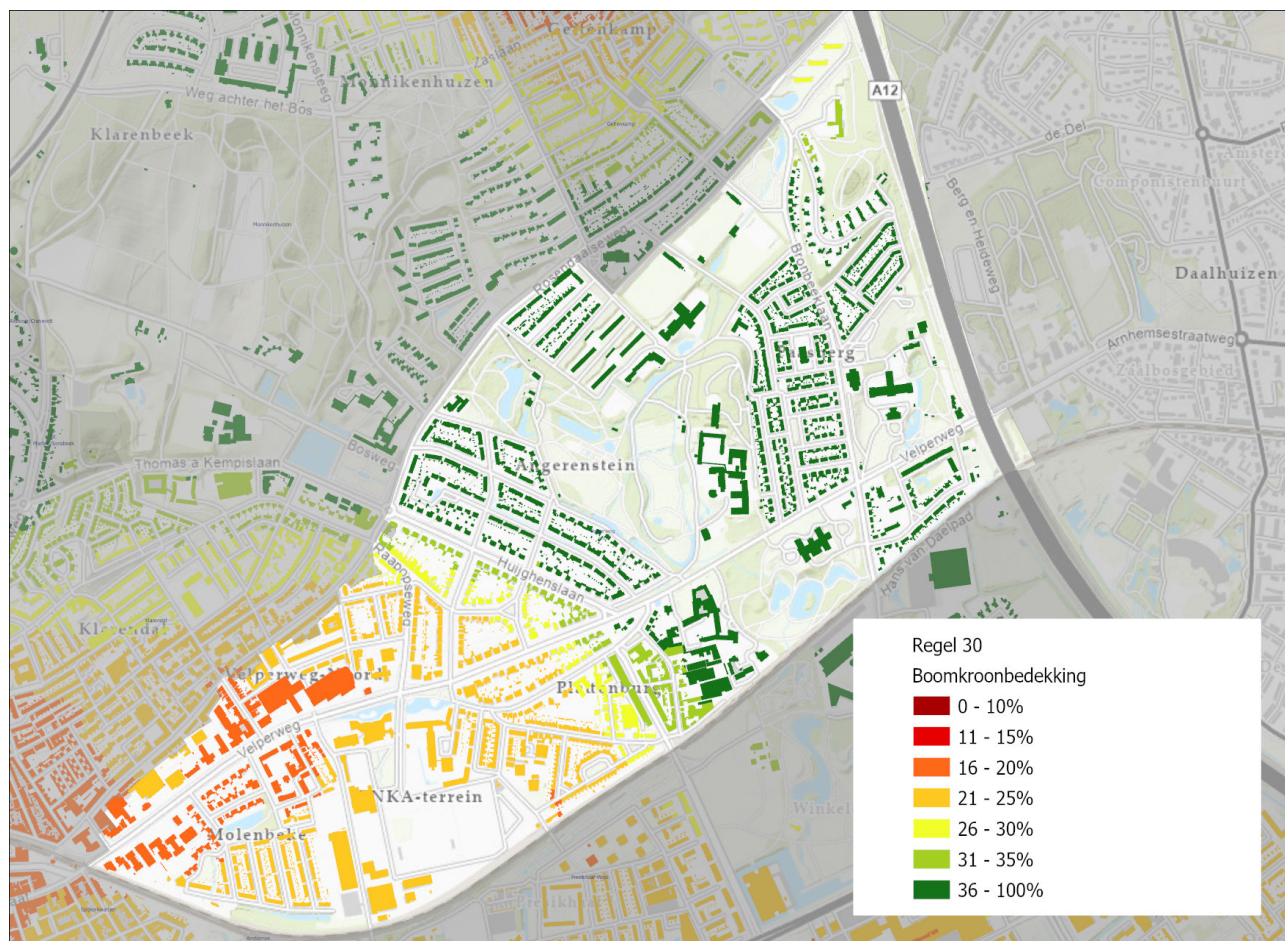

Regel 3 van de 3-30-300 kaart, ingezoomd op Velperweg e.o. (Cobra, 2022)

Regel 30

Hoe dichter richting het centrum de woningen zich bevinden, hoe slechter de score op de 30-regel is. Dit zijn ook de buurten met meer hittestress en veel verharding. Helaas zijn deze buurten dichtbebouwd, waardoor het toevoegen van grote bomen niet makkelijk is. Opvallend is verder dat het noordoostelijke deel van Plattenburg op dit deel van de 3-30-300 regel wel goed scoort. Dit komt niet zo zeer door de straatbomen, maar door de nabijheid van de schaduwgevende bomen in de parken Angerenstein en Sacre Coeur.

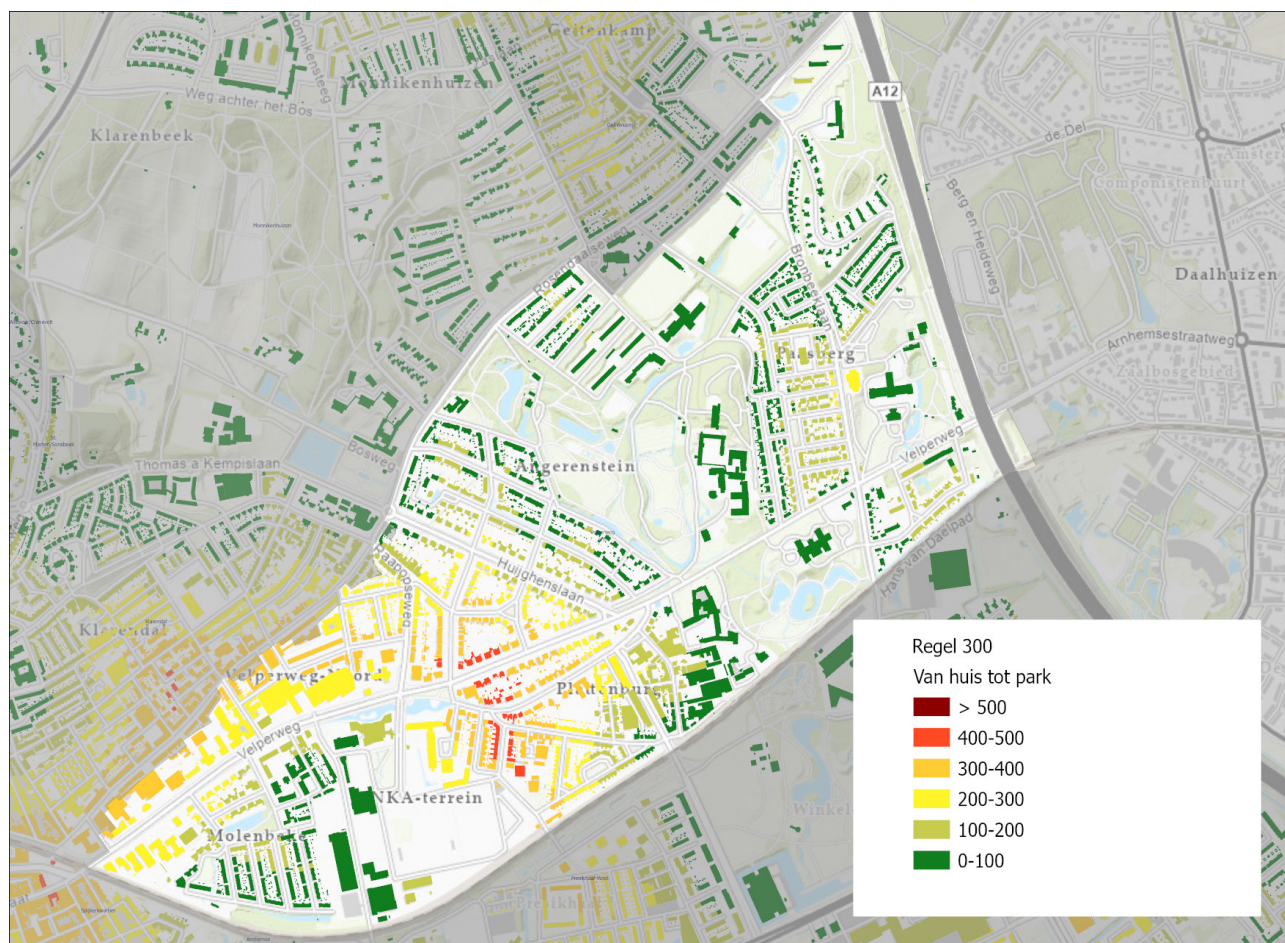

Regel 30 van de 3-30-300 kaart, ingezoomd op Velperweg e.o. (Cobra, 2022)

Regel 300

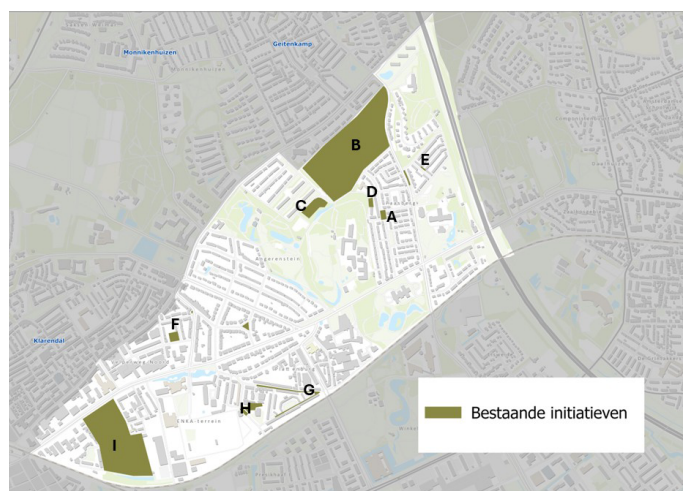
De meeste woningen in de wijk hebben een park op maximaal 300 meter afstand (geel of (licht)groen op de kaart). Richting het zuidwesten van de wijk bevinden zich woningen die daar niet aan voldoen (rood of oranje).

Regel 300 van de 3-30-300 kaart, ingezoomd op Velperweg e.o. (Cobra, 2022)

2.4 Bestaande groene initiatieven

In Angerenstein, Plattenburg en Paasberg zijn er actieve groengroepen. Vanuit deze werkgroepen en vanuit andere actieve bewoners zijn er allerlei initiatieven om de wijk groener en klimaatbestendiger te maken. Hieronder noemen we per deelgebied de belangrijkste of meest recente:

Bestaande initiatieven.

Wijkbreed

Verspreid over de wijk staan plantenruilkasten om planten, stekjes en zaden te ruilen. Zoals op de Megenstraat in Molenbeke en bij MOES in Plattenburg.

Paasberg

A. Acties vanuit de Groengroep

De Groengroep, een groep van ca 6 actieve bewoners uit Paasberg, organiseert allerlei leuke activiteiten voor en met de wijk rondom biodiversiteit. Zo organiseren de bewoners elk jaar een lentemarkt en een herfstmarkt waarbij bewoners plantjes kunnen ruilen en er informatie wordt gegeven over insecten en vogels in de wijk. Jaarlijks heeft de werkgroep een speerpunt, zoals de bevordering van wilde bijen (2023), een project om gierzwaluwen terug te brengen (2024) en verbetering van de biotoop voor vlinders door o.a. het kweken en weggeven van waardplanten (2025). Daar koppelen ze acties aan, zoals de gezamenlijke inkoop van nestkasten.

De door de Groengroep Paasberg georganiseerde lentemarkt in 2025 was een groot succes.

B. Beek op de Paasberg (2017-nu)

Een groep inwoners van de Paasberg heeft in 2017 het initiatief genomen om een gebiedsvisie op te stellen voor het Beekdal Paasberg. Deze Initiatiefgroep wil de waterstroom (de beek die nu nog ondergronds loopt) bovengronds maken en het park verbeteren. Samen met waterschap Rijn en IJssel en de gemeente Arnhem wordt nu gewerkt aan uitvoering van het plan.

C. OBS de Boomhut: groen schoolplein (2020)

Het versteende schoolplein is omgetoverd tot een speelbos.

D. Groene daken (2020)

In 2019 maakten bewoners van Paasberg samen met een AANjager een plan om een groene dakenactie in de wijk op te zetten. Er is eerst één groen schuurdak aangelegd om als voorbeeld te dienen. Buurtbewoners konden tijdens een kijkdag het groene dak bezichtigen en zich aanmelden voor het gezamenlijk inkopen en leggen van meer groene daken. Via folders en lokale media zijn buurtbewoners geïnformeerd over de actie. Uiteindelijk zijn er twaalf groene daken van in totaal zo'n 130m² gelegd.

E. Jacqueline Perk-perk & Hermien Heijermanshof (sinds 2019)

Op het pleintje tussen Jacques Perkstraat en Herman Heijermansstraat zijn twee tuintjes voor de buurt: het Jacqueline Perk en het Hermien Heijermanshof. In het Jacqueline Perk hebben bewoners een kruidentuin en bijenhotel aangebracht en in het Hermien Heijermanshof een eetbare bloementuin. Buurtbewoners zorgen ervoor dat de tuintjes er mooi uitzien.

De Jaques Perkstraat is ook de eerste locatie waar de Groengroep Paasberg, met financiële ondersteuning vanuit het Groenfonds van de gemeente, aan drie woningen in totaal 10 nestkasten voor de gierzwaluw heeft aangelegd. Dit is gedaan in nauwe afstemming met een gierzwaluwspecialist en de woningeigenaren. Als na monitoring blijkt dat de kasten gebruikt worden, zullen er nog meer kasten elders in de buurt volgen.

Velperweg-Noord

F. Parcivalschool aan de Spiekmanlaan vergroenen (sinds 2023)

Het schoolplein is in 2023 al deels vergroend en er wordt aan een verdere uitbreiding gewerkt.

Een groener schoolplein bij de Parcivalschool (Bron: Gemeente Arnhem)

Plattenburg

G. Plattenburgerweg en Maria van Gelrestraat: adoptie boomspiegels en plantvak en aanleg geveltuinen (2024-2025)

Op initiatief van bewoners en de Groengroep zijn er verschillende boomspiegels en gevels verfraaid met groen. De Groengroep onderhoudt ook een deel van het groene pleintje op de plek waar beide straten samenkomen.

Een aangelegde geveltuin en geadopteerde boomspiegel in Plattenburg

H. Groen schoolplein Jozef Sartoschool en Beeldhouwerstraat (2022)

Dit nieuwe plein, dat officieel in 2022 is geopend, heeft meer dan 500 m² aan tegels die vervangen zijn door bloemen, planten, houtsnippers en zand. Het plein biedt verschillende zones met bosplantsoen, waar leerlingen kunnen spelen en ontdekkingstochten kunnen maken.

En bij de perken in de Beeldhouwerstraat naast de basisschool zijn bollen geplant en planten ingezaaid en er is een insectenhotel geplaatst. Dit was een samenwerking tussen de Groengroep Plattenburg, Jozef Sartreschool, Gemeente Arnhem, MOES en buurtbewoners.

Het schoolplein voor en na (Bron: Gemeente Arnhem)

Molenbeke

I. Molenbeke groene daken (2018)

In 2018 zijn er maar liefst 28 (schuur)daken vergroend.

Het open-groene-daken-weekend in Molenbeke. Bron: Bert Roete

3. Actieplan

Op basis van de input van bewoners en andere belanghebbenden in de wijk zijn we tot onderstaande acties gekomen, die we op korte termijn gaan uitvoeren. In deze wijk vinden niet heel veel acties plaats. Zoals eerder toegelicht hebben we ons vooral ingezet om bewoners te ondersteunen bij het nemen van actie op eigen terrein.

Naast deze vergroeningsacties van en met bewoners spelen er ook enkele ontwikkelprojecten die invloed zullen gaan hebben op de inrichting en uitstraling van de openbare ruimte in de wijk zoals Schaapsdrift, de herinrichting van de Oude Velperweg en nieuwbouw aan het ENKA-terrein.

1. Maria van Gelrestraat (Plattenburg): boom toevoegen

Vanuit de Groengroep is er de wens om op het grasveld een extra boom te planten. Daar is ruimte voor, dus de boom gaat er komen.

Door: gemeente

Met: groengroep

Uitvoering: 2026

Financiering: ja (wijkgroenagenda-budget)

2. Plattenburgerweg (Plattenburg): bomen en plantvakken

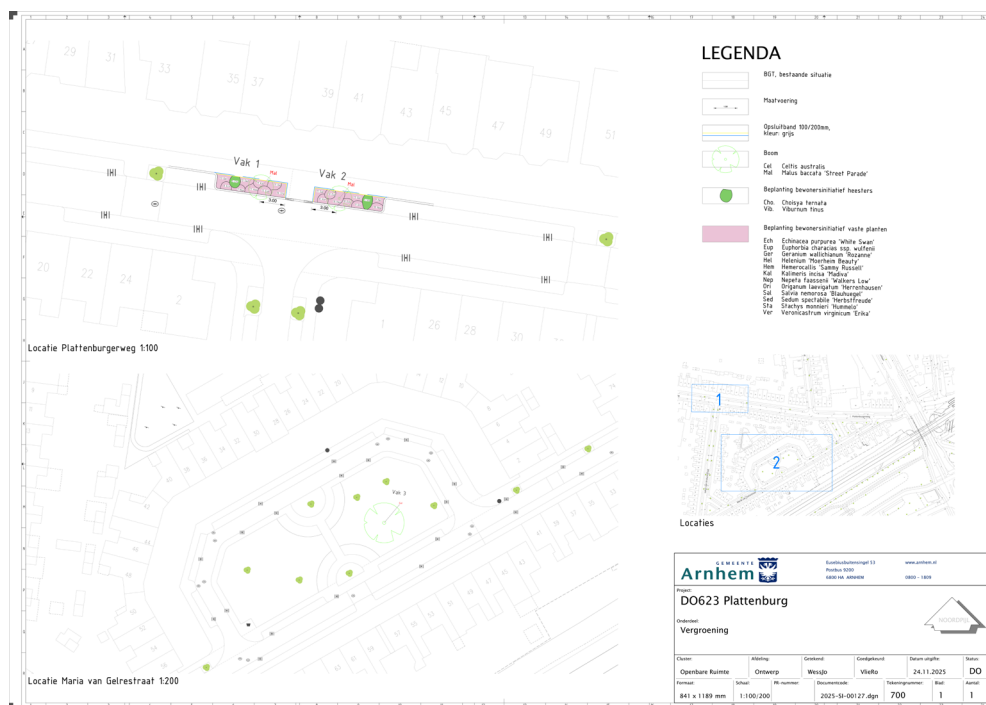
Op verzoek van de Groengroep en omwonenden voegen we hier twee bomen en flinke plantvakken toe. Bewoners adopteren de boomspiegels, waardoor we er veel verschillende soorten kleurrijke vaste planten kunnen toevoegen.

Door: gemeente

Met: groengroep, omwonenden

Uitvoering: 2026

Financiering: ja (wijkgroenagenda-budget)

Ontwerp actie 1 en 2

3. Mussenkasten en gierzwaluwkasten plaatsen (Paasberg)

Al eerder heeft de Groengroep Paasberg zich ingezet voor de plaatsing van gierzwaluwkasten in de wijk, met een bijdrage van 1000 euro vanuit het gemeentelijke Groenfonds. Ze hebben 22 gierzwaluwkasten opgehangen, waarvan 16 betaald vanuit de gemeentelijke bijdrage.

Als uit monitoring blijkt dat de kasten werken zal dit project in 2025 en 2026 mogelijk worden uitgebreid met kasten aan en rondom de Paasbergkerk en in de woningen in de Adama van Scheltemastraat. De Groengroep wil ook kasten voor de huismus gaan plaatsen. De gemeente ondersteunt dit financieel.

Door: Groengroep

Met: bewoners, gemeente

Uitvoering: onbekend

Financiering: deels (max. 50% van de aanschafkosten met een maximum van 1500 euro; wijkgroenagenda-budget)

4. Ideeën en wensen die we nog niet uitvoeren

Herplant boom Plattenburgerweg 89

Verschillende bewoners van Plattenburg hebben gevraagd wanneer de boom aan de Plattenburgerweg 89 wordt teruggeplaatst. Er komt hier wel weer een boom, maar niet op dezelfde plek en niet dit jaar. Dat komt omdat er bij het pand ernaast eerst sloop en nieuwbouw plaatsvindt. Op de plek waar de boom stond, komt een oprit. De ontwikkelaar plaatst de boom ergens anders terug, als alle nieuwbouw klaar is. We weten nu nog niet zeker waar en wanneer dat precies zal zijn.

5. Wat kun je zelf doen?

De wijk klimaatbestendig maken doen we samen. Een groot deel van de grond in Arnhem is namelijk niet in bezit van de gemeente, maar van bewoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en andere partijen. De gemeente biedt ondersteuning bij het verwezenlijken van jouw plannen door middel van bijvoorbeeld een subsidie, een Tegelophaalservice, groenadoptie en meer.

Wil jij een geveltuin voor je huis of een boomspiegel (het stukje grond rondom een boom) adopteren?

Op www.arnhem.nl/groenebuurt zie je wat de mogelijkheden zijn, vind je inspirerende voorbeeldprojecten en kun je een aanvraag indienen bij de gemeente.

Let op: je bent zelf verantwoordelijk voor het regelmatig onderhouden van dit groen!

Zoek je financiële ondersteuning voor bijvoorbeeld het vergroenen van je terrein of het (laten) plaatsen van een regenton, groen dak of groene gevel? Dat kan via de Subsidieregeling Groenblauwe Initiatieven, te vinden op de website van de gemeente Arnhem.

Heb jij een idee om je buurt klimaatadaptief te maken? Dat kun je melden bij Team Leefomgeving, die samen met jou zullen kijken of dit idee uitvoerbaar is. Of, als je burens dit idee delen, dan kunnen jullie via het AANjaagfonds ondersteuning krijgen om dit idee om te zetten naar een concreet plan. En voor financiële ondersteuning bij de uitvoering van het plan heeft de gemeente de hierboven genoemde subsidieregeling. Of doe een aanvraag bij het wijkbudget.

Rol bewoners bij vergroten biodiversiteit

Bewoners kunnen ook helpen de biodiversiteit te vergroten. Bijvoorbeeld door hun tuin of balkon groen in te richten of door mee te doen aan het programma 'Adopteer een Bij' van Stichting Arnhem Zoemt.

Inwoners kunnen de gemeente ook helpen door waarnemingen van (bijzondere) dieren en planten in te voeren via waarneming.nl. De identificatieapp Obsidentify kan hierbij helpen. Op die manier komen de waarnemingen bij de gemeente terecht en dat kan erg handig zijn voor het verkrijgen van een goed beeld van de aanwezige biodiversiteit in de wijk.

VOORBEELDPROJECT: Van parkeerplaats naar groene tuin (2021)

Bewoners van een woning aan de Oude Velperweg hebben hun terrein, dat voor 99% verhard was, een groene metamorfose gegeven. Er is circa 160 m² aan stenen verwijderd en er is tuinaarde in gekomen. Daar zijn de nodige hagen, (fruit)bomen en vaste planten in aangeplant en is er een grasveld aangelegd. Er is ook een wormenhotel aangebracht, een kleine compostbak, en een bak waarin blad wordt verzameld om bladaarde van te maken. Er zijn nu veel soorten vogels in de tuin. Het dakwater is afgekoppeld. Het regenwater wordt opgevangen in een regenton en overtollig water stroomt de tuin in. De bestaande straatkolk die er was is afgedopt, want het afstromende regenwater van de bestrating is sterk afgenomen. Regen dat op de bestrating valt stroomt de tuin in. En de naaste burens hebben een groen dak gerealiseerd. Het resultaat mag er zijn!

Voor en na de verbouwing © Ruth, Tim, Danielle en Ruben via arnhemklimaatbestendig.nl

